

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslance Zdeňka Ondráčka na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 1032)

Vláda na své schůzi dne 2. listopadu 2020 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, (sněmovní tisk 1032), a zaujala k tomuto návrhu zákona **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda upozorňuje na to, že přijetím předloženého návrhu zákona by došlo k nezanedbatelnému snížení objemu finančních prostředků určených na plnění úkolů veřejné služby v oblasti rozhlasového a televizního vysílání. Stát ukládá České televizi a Českému rozhlasu určité povinnosti, včetně povinnosti plnit takové služby, které jsou pro komerční provozovatele vysílání nerentabilní. Jakékoli změny systému a rozsahu výběru poplatků je tedy třeba pečlivě posoudit s ohledem na to, jaký budou mít na plnění veřejné služby vliv. Jen tak bude možno se vyvarovat zásadním, negativním a nevratným dopadům na činnost Českého rozhlasu a České televize, které by mohly znamenat bezprostřední ohrožení plnění úkolů, které mají zajišťovat podle zákona. Předkladatel návrhu zákona však neuvádí ani odhad částky, o níž by se příjmy veřejnoprávních vysílatelů snížily, ani informaci, jaký možný dopad by takové snížení mohlo mít na plnění úkolů veřejné služby v rozhlasovém a televizním vysílání. Vyjádření předkladatele v důvodové zprávě, že „provozovatelé se s výpadkem příjmů vyrovnají v rámci efektivity svého hospodaření“, je přinejmenším zavádějící.
2. Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích ve své současné podobě stanoví, že placení poplatku je vázáno na vlastnictví, držbu nebo užívání zařízení

technicky způsobilého k individuálně volitelné reprodukci rozhlasového nebo televizního vysílání, je-li šířeno stanoveným způsobem. Relevantní pro vznik poplatkové povinnosti proto není skutečné využití přijímače ke sledování televizního nebo rozhlasového vysílání, ale již samotná možnost takové vysílání přijímat. Právo volby, o kterém předkladatel hovoří v důvodové zprávě, spočívá podle stávající úpravy v právu rozhodnout se vysílání žádným způsobem nepřijímat, a nikoli pouze nesledovat jej. Stávající koncepce tedy vychází z premisy, že nikdo nemá doma televizní nebo rozhlasový přijímač proto, aby jej pak vůbec nepoužíval. To, za jakým konkrétním účelem jej používá, co na něm sleduje, přitom není předmětné, neboť je to jen velmi obtížně zjištělné. Osoby, které v domácnosti nemají televizní nebo rozhlasový přijímač, se mohou na základě čestného prohlášení o této skutečnosti povinnosti platit poplatek zprostit. Navrhovaná změna týkající se osvobození od rozhlasového a televizního poplatku z důvodu prohlášení o nesledování vysílání všemi členy domácnosti jde, jak je vláda přesvědčena, zcela proti principu, na kterém je povinnost tento poplatek platit založena. Navrhované pravidlo by zároveň bylo velmi snadno zneužitelné a nelze proto souhlasit ani s nepodloženým očekáváním předkladatele, že by se jednalo pouze o jednotky domácností.

3. Navržené znění ustanovení § 4 odst. 2 písm. c) nově doplňovaného do zákona o rozhlasových a televizních poplatcích není v souladu se současným zněním § 4 odst. 3 téhož zákona, který předpokládá, že fyzická osoba, na kterou se osvobození od rozhlasového a televizního poplatku vztahuje, na výzvu provozovatele vysílání ze zákona, popřípadě pověřené osoby písemně doloží kopii rozhodnutí nebo oznámení úřadu státní sociální podpory okolnosti prokazující osvobození. Nově navržené osvobození od poplatku se však zakládá pouze úředně ověřeným čestným prohlášením zaslaným provozovateli vysílání, povinnost podle § 4 odst. 3 zákona o rozhlasových a televizních poplatcích se proto u něj nemůže uplatnit. V této souvislosti vláda poukazuje na to, že návrh nepoužívá správnou terminologii, neboť místo zavedené legislativní zkratky „provozovatel vysílání ze zákona“ používá pojem „provozovatel vysílání“, což může vzbuzovat pochybnosti, komu se vlastně má čestné prohlášení zaslat.

4. Navrženou novelu zákona o České televizi, která spočívá v rozšíření pravomoci Rady České televize rozhodovat nejen o stížnostech týkajících se generálního ředitele, ale i všech ostatních zaměstnanců České televize, vláda považuje za nesystémovou. Zákon o České televizi má jasně rozdělené působnosti mezi Radu České televize a generálního ředitele, patřičné odpovědnosti a případnou právně zakotvenou mlčenlivost příslušných osob. Do působnosti Rady České televize spadá rozhodování o stížnostech týkajících se generálního ředitele již od roku 1991, neboť do působnosti Rady České televize spadá rovněž jmenování a odvolávání generálního ředitele, který se ze své činnosti zodpovídá Radě České televize a který je vedoucím zaměstnancem podle zákoníku práce. Generálnímu řediteli České televize a nikoliv Radě České televize pak byli a jsou podřízeni zaměstnanci a vedoucí zaměstnanci České televize, kteří jsou na různých stupních řízení pověřeni generálním ředitelem k plnění úkolů. Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR byl schválen také Kodex České televize, který mj. dává generálnímu řediteli právo zasahovat v oblasti zpravodajství a aktuální publicistiky, avšak již nikomu jinému mimo organizační strukturu redakce. Kodex České televize rovněž výslovně stanoví povinnost vedoucích pracovníků vyloučit vnější vlivy, jimiž by mohlo být ovlivněno zařazení, pořadí nebo obsah informací ve vysílání. Navrhovaná změna by navíc zavedla i neodůvodněné rozdíly oproti zákonu o Českém rozhlasu, který je z velké části analogický k zákonu o České televizi.
5. Návrh také dostatečně nerozlišuje mezi případy, kdy členové domácnosti nesledují ani rozhlasové, ani televizní vysílání a případy, kdy sledují buď pouze rozhlasové, nebo pouze televizní vysílání. V takovém případě by bylo v logice předloženého návrhu zákona na místě, aby byli osvobozeni pouze od poplatku toho vysílání, které nesledují. Návrh rovněž používá atypický právní institut „úředně ověřené čestné prohlášení“. Patrně mělo jít o čestné prohlášení opatřené úředně ověřenými podpisy. Při současné textaci by však musely být skutečnosti uvedené v čestném prohlášení úředně ověřeny, k čemuž není stanoven ani kompetentní orgán, ani rozpočtové krytí pro takové ověřování.